

ת"פ 18006/12/17 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד עומאר בן היאם ג'בארין, סלמאן בן היאם זובידא

בית משפט השלום בבאר שבע

כ"ו ניסן תשע"ט
01 מאי 2019

ת"פ 18006-12-17 מדינת ישראל נ' ג'בארין ואח'
תיק חיצוני: 536900/17

לפני כב' השופט רון סולקין
מאשימה
נגד
נאשמים
מדינת ישראל - פמ"ד ע"י ב"כ מתמחה דניאל אהרון
1. עומאר בן היאם ג'בארין
2. סלמאן בן היאם זובידא שניהם ע"י ב"כ עו"ד ג'ואד
חטיב

החלטה

בקשת הנאשמים לחזור בהם מהודאתם, בהתאם לסעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ").

נגד הנאשמים הוגש כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון.

בדין המקדמי, שהתקיים לפני חברי, סגן הנשיאה, כב' השופט א' ברסלר-גונן, ביום 28.01.2018, נמסרה הודאתם של הנאשמים, בעצמם ובאמצעות באי כוחם, כדלקמן (פרו' מיום 28.01.2018, ע' 3 ש' 27 - עמוד 4 ש' 13):

ב"כ הנאשמים:

כתב האישום המתוקן הוקרא לנאשמים והוסבר להם תוכנו וזכויותיהם. הנאשמים מודים בעובדות כתב האישום המתוקן.

הערת בית המשפט:

בית המשפט עובר בעצמו עם הנאשמים על כתב האישום ומוודא עם הנאשמים הודאתם.

הנאשם 1:

אני מבין את בית המשפט בעברית. קיבלתי והבנתי את הסברי בית המשפט. הסדר הטיעון מקובל עלי ואני רוצה אותו.

עמוד 1

אני מבקש להודות בכתב האישום המתוקן.

הנאשם 2:

אני מבין את בית המשפט בעברית. קיבלתי והבנתי את הסברי בית המשפט. הסדר הטיעון מקובל עלי ואני רוצה אותו. אני מבקש להודות בכתב האישום המתוקן.

לאחר הצגת הסדר הטיעון, הורה בית המשפט על שינוי התנאים המגבילים אשר הוטלו על הנאשמים בתיק מ.ת. 18043-12-17, ובנוסף, הופנו הנאשמים להערכת שירות המבחן.

לקראת שמיעת פרשת העונש, הוגשו התסקירים מטעם שירות המבחן, בעניינם של הנאשמים.

רק לאחר מכן (ולאחר חילופי יצוג בתיק), פנו הנאשמים בבקשה לחזור בהם מהודאתם.

לטענת ההגנה, על אף שכתב האישום כלל תיקונים מסוימים, הוראות החיקוק נותרו זהות. בנוסף, הנאשמים סברו, כי הודאה בכתב האישום המתוקן תביא להמתקת תנאי השחרור "כפליים" - כך לשון הסניגור, אלא שהתנאים לא הומתקו לשביעות רצונם.

לטענת ההגנה, משלא הביא ההסדר שהוצג להקלה המיוחלת בתנאי השחרור, הרי שההודאה לא נמסרה מרצונם החופשי והנאשמים כשלו מלהבין את משמעות הודאתם.

כמו כן, העלו הנאשמים טענות כלפי טיב הייעוץ אשר קיבלו מסנגוריהם הקודמים (עו"ד האיל אבו גררה ועו"ד שאול דיוויס).

ההגנה טענה עוד, כי אי הקלה בתנאי השחרור עלולה לפגוע במרקם המשפחתי המיוחד, כלשונם, בחברה המסורתית הבדואית.

המאשימה מתנגדת לבקשת הנאשמים לחזור בהם מהודאתם.

לדברי המאשימה, הטענה, כי הודאת הנאשמים ניתנה תמורה הקלות בתנאי השחרור אינה ברורה.

עוד הוסיפה המאשימה, כי בקשת הנאשמים לחזור בהם מהודאתם הוגשה בחלוף 10 חדשים מאז אותה הודאה.

לשיטת המאשימה, לא הוצגו נימוקים מיוחדים, אשר יצדיקו חזרת הנאשמים מהודאתם. המאשימה הדגישה, כי לא נגרע דבר מזכויותיהם בעת מסירת ההודאה; כי מדובר בהודאה אשר ניתנה מתוך רצון וידיעה ברורה ומפורשת מצד הנאשמים, לרבות הסבר מפי באי כוחם הקודמים ואף מפי בית המשפט.

המאשימה טענה, כי הנאשמים אינם טוענים, בבקשתם, כי מי מהנאשמים לא עבר העבירה בה הורשע.

בקשת ההגנה לחזרה מהודיה הועברה גם לתגובת סניגוריהם הקודמים של הנאשמים.

בתגובת ב"כ הקודם של הנאשם 1 - עו"ד שאול דיוויס - נמסר, כי אין לסניגור עמדה בנוגע לבקשה והוסיף, כי ייצג את הנאשם 1 בנאמנות, לפי מיטב יכולתו.

בתגובת ב"כ הקודם של הנאשם 2 - עו"ד האיל אבו גררה - נמסר, כי ההסדר אשר הוצג בתיק הנדון היה על דעתו של הנאשם לאחר שהוסברו לו מלוא זכויותיו והנאשם 2 בחר לקבל את ההסדר. עוד הוסיף הסניגור, כי במעמד הצגת ההסדר הוסברו לנאשם 2 זכויותיו גם מפי בית המשפט, תוך הקראה נוספת של כתב האישום המתוקן והנאשם אישר עובדות כתב האישום המתוקן.

סעיף 153 לחסד"פ, קובע:

(א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

בפסק הדין ע"פ 3227/10 פלוני נגד מדינת ישראל (פורסם במאגרים) הרחיב בית המשפט העליון, כב' השופט נ' הנדל בדבר אותם "נימוקים מיוחדים", בגינם יאפשר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודאתו:

מהם אותם "נימוקים מיוחדים" שיצדיקו חזרה מהודיה? הפסיקה שדנה בסוגיה זו התוותה מספר קווים מנחים למתן היתר לנאשם לחזור בו מהודייתו. ככלל, נפסק כי הנסיבות בהן ישקול בית המשפט חזרה מהודיה הן חריגות. כך למשל, כאשר קיים חשש שההודיה לא נעשתה חופשית ומרצון; המבקש לא הבין את משמעות הודייתו וההודיה הושגה שלא כדין... נדמה כי קיימים שני סוגי פגמים שיש בהם להביא למתן רשות לנאשם לחזור בו מהודייתו. האחד, נעוץ בנאשם עצמו. לאמור - לנוכח מצבו הסובייקטיבי אין זה ראוי להותיר ההרשעה על כנה. האחר, נעוץ בהליך עצמו. למשל כאשר הדרישות הדיוניות לא נשמרו, הסניגור לא הסביר כנדרש את מהות ההודיה או שבית משפט התעלם מחזרת הנאשם מההודיה בשלב התסקיר או בשלב העונש מבלי לברר את העניין... ברקע, כוחה המשפטי של הודיה שניתנה בפני בית המשפט. האחרונה מהווה את הבסיס להרשעת הנאשם על כל המשתמע מכך. דווקא בשל האמור יש להתייחס להודאת נאשם בתוך כתלי

בית המשפט ברצינות הראויה. הנאשם אינו בגדר "סוחר בשוק" המשפט הפלילי. הוא אינו רשאי לשמור את כל הקלפים באמתחתו ואינו בן חורין לעבור מהודאה לכפירה בכל עת אשר יחפוץ. אולם, היה ולמשל מתברר שקיים חשש ממשי לנפילת פגם ברצונו החופשי של הנאשם או בהבנתו את משמעות הודייתו, כי אז כובד המשקל של ההודאה יטה את הכף לכיוון מתן רשות לנאשם לחזור בו. לנוכח מורכבות הסוגיה אין מנוס מכך כי העניין ייבחן גם על פי מכלול הנסיבות הנלוות להודיה.

בפסק הדין ע"פ 6349/11 שניידר (נשימוב) נ' מדינת ישראל הדגיש בית המשפט העליון, כי המבחן המהותי על פיו תוכרע בקשת נאשם לחזור בו מהודאתו הוא מבחן המניע:

ודוק: המבחן המהותי, אשר על פיו תוכרע בקשת הנאשם לחזור בו מהודאתו, הוא כאמור מבחן המניע - האם מדובר ברצון כן ואמיתי מצד הנאשם לחזור בו מהודאת שווא שמסר, ולהוכיח את חפותו, או שמא מדובר במהלך טקטי שנועד לגרוף תועלת משפטית כלשהי. מבחן העיתוי אינו אלא כלי עזר משפטי, לצורך הכרעה במבחן המניע ... ואבהיר: מחד גיסא, כאשר נאשם מבקש לחזור בו מהודאתו בשלב דיוני מוקדם יחסית (ובעיקר עד למתן גזר הדין), הרי שעל פי רוב התועלת הפוטנציאלית שביכולתו להשיג מכך היא נמוכה, אם לא אפסית. מאידך גיסא, כאשר מוגשת הבקשה בשלב מאוחר יחסית, ובמיוחד לאחר שניתן גזר הדין, נדמה כי הבקשה "נגועה" באופן אינהרנטי בחשד כי הוגשה מתוך אכזבה מן העונש, ומתוך רצון לשוב ולטרוף את קלפי ההליך הפלילי, בתקווה כי ביטול ההודאה - ועמה ביטול הכרעת הדין... יביא להקלה מסוימת גם בגזר הדין. במילים אחרות, ככל שהעיתוי הוא מאוחר יותר, כך מתגבר החשש כי מדובר בהודאה, אשר לכאורה: "לא נפל בה פגם ממשי, והיא מתבקשת על-ידי נאשם כפרי מהלך מניפולטיבי שנועד לשקלל לאחר מעשה, ובדיעבד, את הסיכויים והסיכונים שבמתן ההודאה במסגרת הסדר טיעון, לצורך הפיכת הקערה על-פיה על-פי התפתחות מהלכי המשפט.

ראו, בנוסף, ע"פ 6028/13 פלוני נ' מדינת ישראל:

...כך למשל תיתכן תכסיסנות מצד נאשם גם טרם מתן גזר הדין, כאשר הוא מגלה שניתן לגביו תסקיר שלילי שעלול להשפיע לרעתו בשלב הטיעונים לעונש... או במטרה להתיש את העדים... גישה מקלה יתר על המידה כלפי נאשם המבקש לחזור בו מהודייתו מוסרת בידו כוח שניתן לנצלו לרעה. יוכל נאשם להודות במסגרת הסדר טיעון, לגרום בכך לביטול שלב ההוכחות, ולימים, לפני גזר הדין, יבקש לחזור בו מהודייתו. בינתיים עלולות ראיות התביעה להישחק, וחקר האמת יִדָּחק... אין לאפשר שימוש לרעה בזכויותיו של נאשם. רשות לנאשמים לחזור בהם מהודיתם ולחזור לשלב ההוכחות, מסיגה לאחור גם את המתלוננים שחפצים בסיום הפרשה, בשיקום, במבט צופה פני עתיד, מבלי לדוש עוד בכאבם. לא בכדי מורה החוק כי יש צורך ב"נימוקים מיוחדים שירשמו", כדי שהודיה והסדר טיעון לא יהיו תלויים על בלימה, על מנת להבטיח בטחון, יציבות ורצינות.

כאמור, המבחן העיקרי אותו על בית המשפט לבחון הוא מבחן המניע. בנוסף, עלינו לבחון השאלה, האם המדובר ברצון כן ואמיתי של הנאשמים לחזור בהם מהודאתם ולטעון לחפותם, או שמא, המדובר במהלך טקטי, על מנת להשיג תועלת

משפטית.

לעניינו, הנאשמים הודו בכתב האישום המתוקן ועולה בבירור מקריאת פרוטוקול הדיון, לרבות דברי ב"כ הנאשמים, דברי הנאשמים עצמם, הערת בית המשפט ומדברי סנגוריהם הקודמים של הנאשמים בתגובתם, כי הודאתם נמסרה באופן חפשי, לאחר שהבינו בבירור משמעות ההודאה ותוכנו של כתב האישום המתוקן.

למעשה, אין בבקשה, כפי שהוגשה מטעם ההגנה - טענה כלשהי לחפות הנאשמים - כי מי מהם הועמד לדין על לא עוול בכפו. ההיפך הוא הנכון - בסעיף 8 לבקשה אף נאמר במפורש, כי גם אם תתקבל הבקשה דנן - אין בכוונת הנאשמים לנהל הוכחות בתיק זה.

גם הטענות בנוגע לפגם בייצוג - נטענו בעלמא ולא נאמר, מהו אותו הפגם המיוחס לסניגורים הקודמים בהתנהלותם.

בחנית הבקשה, על פניה, מלמדת, אם כן, כי המניע שמאחורי הגשת הבקשה הינו - נסיון לערוך מקצה שיפורים בהסדר הטיעון ואף להביא להקלה נוספת בתנאי השחרור של הנאשמים.

מכאן, שהבקשה אינה אלא מהלך טקטי.

לאור המפורט, לא מצא בית המשפט כי עלה בידי ההגנה להצביע על אותם נימוקים מיוחדים, המצדיקים חזרה מהודאה.

בשולי הגליון, יש להתייחס לעניין עיתוי הבקשה. על אף שהבקשה הוגשה טרם ניתן גזר הדין - הרי ההליך הפלילי מצוי כפסע מסיומו. טענת הנאשמים נגד הודאתם הועלתה, לראשונה, זמן רב - חדשים ארוכים - לאחר מסירת ההודאה, ללא כל הסבר. שיהיו זה, כלשעצמו, די היה בו כדי להביא לדחיית הבקשה.

הבקשה, אם כן, נדחית. הודאת הנאשמים - על כנה עומדת.

הצדדים יהיו ערוכים לשמיעת פרשת העונש במועד הדיון הקרוב.

המזכירות תשגר ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ו ניסן תשע"ט, 01 מאי 2019, בהעדר הצדדים.